

SAMLAREN

TIDSKRIFT UTGIFVEN

AF

SVENSKA
LITTERATURSÄLLSKAPETS
ARBETSUTSKOTT

TRETTIOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

1913

UPPSALA

ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1913

J. H. Kellgrens sista dagar, hans död och begrafning.

Utdrag ur C. C. Gjørwells bref 1798 ²⁰/₄ till J. N. Lindahl.

Meddel. af **C. M. Stenbock.**

J. H. Kellgren bodde som bekant allt sedan hösten 1789 och ända till sin död 1795 i Henrik Gahns hus vid Stora Trägårdsgatan. Som husvärd och läkare var Gahn själfallet särdeles lämplig att lämna upplysningar om sin vän skaldens sista dagar. Också vände sig Gjørwell till honom för att få veta om ryktet talat sant, att doktor Gustaf Murray, dåvarande kyrkoherden i Jacobs församling, vägrat kasta jord på Kellgrens kista. Han fick veta sanningen därom och dessutom ett och annat till.

Gjørwell skyndade sig att uppteckna hvad han fått höra och skickar i väg ett bref till sin måg i Norrköping, Joh. Niel. Lindahl. Brevet är dateradt den 20 april 1798, alltså jämt tre år efter skaldens död. Däri ligger också förklaringen hvarför dessa meddelanden hittills legat obeaktade i Kungl. Bibliotekets Gjørwell-samling.

Jag har uti en af mina förrige Epistlar¹ skrivit at D. Murray ej ville kasta jord på den Sal. Spyflugan Kellgren. Det förhåller sig icke så, tvärtom: han jordfäste uti egen vigd Person och med egen genom Ritualens hållande helig Hand denne sin Christendoms Broder. Af samma anledning, at få detta Factum af et åsyna-vitne besannadt eller förkastadt, fik jag veta af trovärdig Man, hans då varande och vår nu varande Lif-medicus, Assessoren Gahn, rätta Beskaffenheten. Se här hvad jag så härom, som åtskilligt annat, har att berätta, rörande Herr Kellgren. Sal. Mannen hade af Naturen en svag Kropps-constitution, hvilken genom Lifvets Njutning, som han mycket älskade och följde, blifvit alt mera försvagad, hvartil det

¹ Synes vara förkommen.

sista året sig fogade en deciderad Hectik, som tärde honom efterhand och slöt hans Dagar. När han rörde sig, skred han fram på Gatan med utseendet af et Lik. Med Kroppens Lidande förband sig en Sinnes-otålighet och Envishet i högsta grad; hvarigenom också detta Lidande så mycket mer ökades, som han endast följde sin inbildning, rättare sin Rådthåga, så at det minsta afskräckte honom ifrån Rörelsen, särdeles i fria Luften, at, då Läkaren tilstyrkte honom gå ut och giöra en liten tour, och han änteligen härtill lät beveka sig, gick han knapt 2 eller 3 Steg utom Porten, så vände han straxt om, troendes minsta väderpust vara honom dödlig. Således flyttade han sig, af bara otålighet, uti sit Rum ifrån Sängen på Sophan, ifrån denna til Fönstret, och så i Sängen igen; fik sluteligen ingen eller ringa Sömn, samt utslocknade aldeles kraftlös utan Döds-arbete. Han fruktade mycket för Döden, såsom en Destruction af en Kropp och et Lif, som han älskade, men icke såsom en efter densamma honom förestående olycka. Han älskade se Blomster, och då man burit honom någre dagar före des Död, som inföll den 20 apr. 1795, af de då nyss upkomne Blå-sippor, gladdes han under deras åskådande; och då Assessor Gahn, hans Husvärd och Läkare, kom in til honom, sade han: 'Hvem skulle trott, at Ni kunnat släpa mit Lif fram til den 1 Maji! — *dock vi äro ej ännu där*» — också upnådde han ej den Dagen. Han begrofs på S. Jacobi Kyrkogård, gent emot hvilken han ock bodde, och ligger på et Assessor Gahn tillhörigt Grafställe, utmed Kyrkomuren, uti hvilken en Sten skal resas med inscription. Den är nu under Slipning vid Porphy-verket i Dalarne. D. Murray kastade jord på honom uti Lik-hvalfvet; och när denna Förrättning var förbi, gick Cancellie-rådet Grefve Gyllenborg fram och lade sig öfver Lik-kistan omfamnandes henne. Uti Lik-processen voro vidare: Riks-marskalken Grefve Oxenstierna, Landshöfdingen Rosenstein, Cancellie-rådet Edelcrantz och flere Ledamöter af Svenska Akademien; men icke vännen och Medtäflaren, Hr Leopold, som då lefde uti sin Retraite i Linköping. Efter återkomsten til Sterbhuset proponerade Herr Rosenstein den affidnes Skål, som dracks uti ett Glas Rhenskt vin, och Minnes-penningen utdeltes. Märkeligt, at denne Penning var slagen uti hans Lifstid med en annan Revers, bestående af en skämtfull vers, som Kellgren sjelf skrifvit, och hvarmed man ärnade roa honom; men blef dock aldrig framvisad, af fruktan at des åsyn skulle oroa honom och föranleda til den tanken, at den blifvit slagen för at minnas honom efter Döden; och på det samma Revers aldrig måtte synas, ty af densamma slogs blott et enda Exemplar, så slogs Stämpeln til densamma sönder och kastades, jämte den preglade Penningen uti Norrström: således icke blott högst rar, utan aldeles *oersättlig*. — Så långt efter den gemensamme Vännens, Hr Gahns, Confessioner.